

ὅτι καὶ κανὲν νεογενὲς πρόβατον κατεσπάραξεν αἰθνης ἐν Ἀνδραβίδα, ἐπιπεσὸν ἀγρίως ἐξ ἀπροόπτου κατ' αὐτῶν, ἀγέλην ἀθῶων λύκων ἢ ὅτι ἐν Σοφικῷ ἐπὶ παραδείγματι σεισουργήθρα ἐθεάθη ἀπάγουσα εἰς τὰ ὕψη καρφωμένον ἐκ τοῦ ράμφους τῆς αἱματοφόρου ἱέρακα.

✱

Οὐχ ἦττον ἀπίστευτον ὅμως καταντῶ τὸ ἐξ ἄλλης ἐπαρχιακῆς πόλεως ταυτοχρόνως ἀγγελλθέν, ὅτι παῖς δεκαπενταετῆς νύτοκτόνησε διὰ ρεβόλδερ, ἐρωτηθεὶς δὲ κατὰ τὰς ὀλίγας στιγμάς, καθ' ἃς ἐπέζησε, διατὶ προέβη εἰς τὴν τραγικὴν πρᾶξιν, ἀπάντησεν ὅτι ἐδαρύνθη τὴν ζωὴν. Παῖς μάλιστα ἀπογαλακτισθεὶς, αὐτοκτονῶν διότι ἐδαρύνθη τὴν ζωὴν, εἶνέ τι ὅπερ δὲν εἶχο· φαντασθῆ οὐδ' ἐπινοήσῃ ὁμολογουμένως ὅλοι οἱ μέχρι σήμερον διαρρευσάντες αἰῶνες. Ὡς Λεοπάρδη, κάλυψον τὸ μέτωπον ἐξ αἰσχύνης καὶ καταγωνιάσου ἐξ ὄνειδος. Ὡς Ἀρθούρε! Ἀναμφιδόλως ποτὲ δὲν θά ἐπιστεύατε ὅτι ὁ πεσομισμὸς θά ἀνήγεται εἰς τοιοῦτον ὕψος, οὐδ' ὅτι θά ἐγίνετο τόσον γρήγορα ἡ θρησκεία καὶ ἡ φιλοσοφία τοῦ μέλλοντος, καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι. Ἐν τῇ Ἑλλάδι, τῇ γελώσῃ Ἑλλάδι, τῇ ποιητικῇ Ἑλλάδι, τῇ θαυμασίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλοτε καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ἦσαν παιδιὰ, «δὲν ὑπάρχον πλῆον παιδιὰ», ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Γκαβαρνί. Καὶ διὰ τὴν μὴ καθυστερήσουν καὶ οἱ ἀντίποδες, ἰδοὺ ὅτι ἀναγινώσκω εἰς τὰ πρωτοτυπώτατα «Νέα καὶ περίεργα» τῆς Ἀκροπόλεως ὅτι καὶ ἐν Νέα Ὑόρκῃ δύο παῖδες συνομήλικοι ἐφονεύθησαν, δηλαδὴ ἀλληλεσκοτώθησαν, μονομαχήσαντες καθ' ὅλους τοὺς τύπους, διότι ἐπιάσθησαν ἐνφ' ἐκόλυμπούσαν μαζί. Καὶ νὰ σὰς ἐξομολογηθῶ τὴν ἁμαρτίαν μου, μεταξὺ ἀμερικανοπαίδων μονομαχοῦντων διότι ἐπιάσθησαν εἰς τὸ κολύμπι, καὶ ἑλληνόπαιδος αὐτοκτονούντος, ὡς νὰ ἦτον μαθητὴς τοῦ πεισθανάτου Ἡγησία, διότι ἐδαρέθηκε τὴν ζωὴν, προτιμῶ τοὺς ἀμερικανούς!...

✱

Μία σκέψις κάθε τόσον :

«Πάντοτε ἐσκέφθην ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πορτογαλλικῆς πόλεως Ὀμπόρτου ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ εἶνε ὅλοι... ὁ π π ο ρ τ ο υ ν ι σ τ α ῖ ».

Καιροσκοπός

Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΤΙΛΛΗΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ

Ἡδεκάτη τετάρτη Ἰουλίου, ἡμέρα τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης ἐν ἔτει 1789, ἠορίσθη ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἡ ἐθνικὴ αὐτῆς ἐορτὴ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς Ἐπαναστάσεως. Δὲν ἐγένετο τοῦτο ἄνευ συζητήσεων καὶ διαφωνιῶν. Ἡ γαλλικὴ ἐπαναστασις δύναται νὰ ἐπιδείξῃ εὐγενεστέρως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἠλώθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῶν Παρισίων ἡ Βαστίλλη. Τίς ἀγνοεῖ, ἐπὶ παραδείγματι, τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην τετάρτην Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ

ἔτους, καθ' ἣν ἐκπυρρῆθησαν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ τὰ δίκαια τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου, πανδημῶς δὲ καταργήθησαν τὰ παλαιὰ τιμαριωτικὰ προνόμια; Ἄλλ' ἡ ἄλωσις τῆς Βαστίλλης ἐκρίθη ὑπὸ τῶν πλείστων ἱστορικῶν ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν ἔργον τοῦ λαοῦ, ἐπομένως ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγένετο αὕτη, ἐθεωρήθη ἔχουσα περισσότερα πάσης ἄλλης δικαιώματα νὰ καθιερωθῆ ὡς δημοτικὴ ἐορτὴ τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας.

Ἄπαντες οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐπαναστάσεως ὁμοφώνουσιν ἐν τούτῳ, ὅτι πράγματι τὴν Δεκάτην τετάρτην Ἰουλίου 1789 ἐξεργάσθη ἡ Ἐπαναστασις ἐν Παρισίῳ. Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπεκράτου δισταγμοὶ ἐτι, ἂν ἐπρεπεν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ νὰ προσφύγῳ εἰς τὴν βίαν, ἢ νὰ ἐκζητήσῃ δι' εἰρηνικῶν τρόπων παρὰ τῆς Μοναρχίας τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτήσεών των. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐξέλιπε πᾶς δισταγμός. Ὁ λαὸς ἀνέλαβεν ὀριστικῶς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐπαναστάσεως, διὰ τὴν ὀδηγήσῃ τὴν Γαλλίαν ἐκεῖ, ὅπου τὴν ὀδηγήσεν.

Ὡς συνήθως συμβαίνει ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν, οἱ περὶ τὴν Μοναρχίαν ἱκίστα κατενόουν τὸ κρίσιμον τῶν πραγμάτων. Προσεπάθουν διὰ παντὸς τρόπον νὰ μεταιώσωσι τὰς προόδους τῆς ἐπαναστάσεως, ἠρνοῦντο δὲ νὰ πεισθῶσιν, ὅτι αὕτη ἦτο ἤδη τετελεσμένη ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ἐπομένως ἐπρεπε νὰ ὑποκύψῳ εἰς τὰ γεγονότα. Ἑλλικρινῆς ὑποχώρησις τῆς Μοναρχίας, θά ἐσώζεν ἴσως αὐτὴν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς, καὶ θά ἐνεκαίνιζεν ἐν Γαλλίᾳ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νέαν περίοδον κοινωνικῆς τάξεως καὶ εὐνομίας.

Αὐστραχῶς ὁ βασιλεὺς ἐγένετο θῦμα τῶν μυωπούντων συμβούλων του. Ἄντι νὰ ἐμπιστευθῆ τὸν θρόνον του εἰς τὸν γαλλικὸν λαὸν καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους του, εἰλικρινῶς συνεννοούμενος μετ' αὐτῶν καὶ συμπράττων, ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο συμφέρον αὐτοῦ νὰ ἀναθέσῃ τὴν σωτηρίαν τῆς Μοναρχίας εἰς τὰ ὀλίγα στρατεύματά του. Ἡ ἀστοχὸς αὕτη πολιτικὴ τοῦ Λουδοβίκου Δεκάτου ἔκτου προὐκάλεσεν ἀνυποχίαν καὶ δυσἀρεσκείας παρὰ τοῖς ἐν Παρισίῳ ἐξημμένοις ἐπαναστατικοῖς στοιχείοις. Ἐξεμάνθησαν δὲ ἰδίως οἱ θιασῶται τῆς ἐπαναστάσεως μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὑπουργείου ἀποπομπὴν τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ ὑπουργοῦ Νεκκέρου, διαταχθέντος νὰ καταλίπῃ ἀμέσως τὸ γαλλικὸν ἔδαφος.

Εἰς τοιοῦτο κρίσιμον σημεῖον διετέλου ἐν Γαλλίᾳ τὰ πράγματα τὴν ἡμέραν τῆς Δεκάτης τετάρτης Ἰουλίου 1789.

Ἡ προσβολὴ τῆς Βαστίλλης ἀπεφασίσθη αἰθνης κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἄνευ προηγουμένης μελέτης. Οὐδεὶς ἔφερε πρότασιν πρὸς τοῦτο. Αὐτομάτως ἐκινήθη μέρος τοῦ λαοῦ τῶν Παρισίων πρὸς τὸ παλαιὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὑπομνησκον ζοφερὰς σελίδας τῆς γαλλικῆς ἱστορίας καὶ δικαιοσύνης. Ἡ Βαστίλλη ἐχρησίμευσεν ἐπὶ αἰῶνας τὸ δεσποτήριον τῶν πολιτικῶν προγεγραμμένων καὶ πλείστων ἄλ-

λων ἀθῶων πολιτῶν. Ἐν αὐτῇ καθεύχθη ἐπὶ τινα χρόνον ὁ Βολταῖρος ἐνεκα σατυρικοῦ ποιήματός του. Ἀπὸ αἰῶνων πλεῖστοι διαδόσεις ἐφέροντο ἀνά τὴν Γαλλίαν περὶ ἐγκλημάτων, τελεσθέντων καὶ τελουμένων ἐν Βαστίλλῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Μοναρχίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐμνημονεύετο μετὰ φρίκης, ἦτο συνώνυμον τῇ τυραννίᾳ, ἥς ἦτο τὸ κατ' ἐξοχὴν δεσποτήριον κατὰ παντὸς ἐλευθερόφρονος ἢ ὑπόπτου.

Δὲν ἐπιτρέπει ὁ χώρος λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν τελεσθέντων κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαστίλλης. Οἱ ἱστορικοὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἄλλως τε διχογνωμοῦσιν, ἀναλόγως τῶν συμπαθειῶν αὐτῶν. Βεβαίως ἐγένοντο ἐγκλήματα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, προκληθέντα ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ φανατισμοῦ. Ἀλλὰ πότε ἐλείψαν ταῦτα κατὰ τοιοῦτους ἀνωμάλους καιροὺς; Τὰ δὲ τελεσθέντα ἐγκλήματα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης εἶνε ἀσήμαντα, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ μετὰ ταῦτα κηλιθώσαντα τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἡ εἰδσις τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης ἐχαιρετίσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ, οὐ μόνον ἐν Παρισίῳ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, μέχρι τῆς Ρωσίας, καθὰ δηγεῖται ὁ Σεγγίρος, πρεσβευτὴς τότε τῆς Γαλλίας ἐν Πετροπόλει. Τοσαύτην διήγειρεν ἀπέχθειαν πανταχοῦ τοῦ κόσμου τὸ ὄνομα τῆς Βαστίλλης.

ΜΕΜΑΓΕΥΜΕΝΟΝ ΔΑΚΤΥΛΙΑΙΟΝ

Τρεῖς νέοι βασιλόπαιδες εὐμορφοὶ καὶ πλούσιοι, — ὁ μὲν ὀνόματι Α., ὁ δὲ Β., ὁ δὲ Γ., ὠδοιπόρους ἐφιπποῦ μετὰ πολυαριθμῶν ἀκολουθίας θεραπόντων καὶ ἁμαξίων, ὅπου εἶχον τὰς ἀποσκευάς των.

Τυχαίως συννητήθησαν καὶ οἱ τρεῖς ἐν τινι ξενοδοχείῳ, καὶ ἀφ' οὗ ἐσχετίσθησαν καὶ ἐγιναν φίλοι, ἀπεφάσισαν νὰ συνοδοιπορῶσι τοῦ λοιποῦ.

Ἀλλὰ τίς ὁ σκοπὸς τῆς περιγηδεῶς των; ἐπεθύμουν νὰ μελετήσωσιν ἐκ τοῦ πλῆθους τὴν δύναμιν καὶ τοὺς νόμους τῶν διαφόρων τῆς γῆς κρατῶν; ἐπεθύμουν νὰ κατασταθῶσιν ἄξιοι τοῦ θρόνου ὅτε οἱ γονεῖς αὐτῶν, τρεῖς ἰσχυροὶ μονάρχαι, ἤθελον καταβῆ ἀπὸ τοῦ θρόνου εἰς τὸν τάφον; Ἄ! τώρα δά το ἐπέτυχατε!

Ὅπως δῆποτε ὁ μὲν Α. καὶ ὁ Β. ἦσαν πάντοτε σκυθρωποὶ καὶ δῦσθυμοι, καὶ ἐζήλευον τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν φαιδρότητα τοῦ συνοδοιπόρου των Γ., ὅστις καθ' ὁδὸν ἀείποτε ἀπήγγελλε καὶ ἔψαλλε στίχους, τοὺς ὁμοίους εἶχε ποιήσῃ εἰς τὴν φιλίαν του, ἢ ἄσματα, τὰ ὁποῖά του εἶχε μάθῃ ἢ τροφὸς του.

Ἡμέραν τινὰ ἐν ᾧ ἐστάθμευσαν ἐν τινι πανδοχείῳ διὰ νὰ ποτίσωσι τὰ κτήνη των, ὁ Α. εἶπε:

— Ἀγαπητέ μου Γ., πρέπει νὰ συμφωνήσῃς ὅτι δὲν ἀγαπᾷς μετὰ ἐνθέρμου ἔρωτος καμμίαν νέαν, διότι δὲν θά ἦσο τόσον εὐθυμὸς καὶ φαιδρὸς.

— Ἐγὼ κλίνω νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὰ ἄσματά σου καὶ αἱ παραλογαὶ μετὰ τὰ ὁποῖα